

Richard Ford. Escriptor

«Ens trobem en un punt d'inflexió. Vuit anys després, estem disposats a triar per desesperació a algú de qui no en coneixem gairebé res»

«He arribat al límit de la meua comprensió dels grans canvis després de l'11-S i de George Bush»

Obama representa la reconciliació dels americans amb un passat racista

Entrevista i foto: **Carles Domènec**

Acció de gràcies (publicat per Empúries en català i Anagrama en castellà) tanca la trilogia iniciada per Richard Ford (Mississipi, 1944) amb *El cronista d'esports* (1997), novel·la que el consagrà com un dels escriptors més importants de la seva generació. Deu anys després, amb *El Dia de la Independència*, Ford guanyà els premis Pulitzer i PEN / Faulkner. Ara, a *Acció de gràcies* descriu els dies previs al dia festiu de l'any 2000 a través del protagonista Frank Bascombe, un agent immobiliari a qui la segona dona abandona sobtadament i que descobreix que pateix un

càncer de pròstata, mentre George Bush i Al Gore es disputen la presidència a Washington.

Són diferents els lectors europeus i els nord-americans?

Els americans recorren a la literatura per divertir-se. Els europeus creuen que les meves novel·les són polítiques. Quan parlo amb periodistes, lectors i crítics que m'han llegit, tinc la sensació que en fan una lectura més acurada que els seus homòlegs nord-americans perquè hi aporten una visió crítica.

Les descripcions del que li passa a Frank Bascombe són un retrat social i polític.

La política comença en les de-

cisions quotidianes de la vida que irradien en distintes capes. L'estil de vida americà del 2000 era polític. Tota la nació estava anestesiada davant el fet de triar al president Bush. A Europa teniu una visió distorsionada del interès de la societat nord-americana per la política, però als americans aquesta no els preocupa. Els interessa el tallagespa, les vacances, el treball o portar els fills a la universitat, i deixen totes les responsabilitats a la classe política.

A qui hauria votat ara el personatge protagonista de Frank Bascombe?

Obama. Ell representa la reconciliació dels americans amb un

passat racista. A la pràctica, significa que és possible engegar la bombeta que no es va encendre al 2000. Però no és suficient. Aquest llibre pertany a un moment de la història nord-americana en què no hi havia cap tipus de responsabilitat dels seus ciutadans. Ens trobem en un punt d'inflexió. Vuit anys després, estem disposats a triar per desesperació a algú de qui no en coneixem gairebé res. No sóc pessimista amb Obama, però la més absoluta desesperació i l'optimisme més gran es donen la mà i cal literatura per unir-ho.

A on situa l'humor en la seva novel·la?

L'humor en aquest llibre exis-

teix. Si res no és graciós, aleshores res no es seriós. He crescut amb aquesta idea. Quan algú fa un monòleg a l'escenari, sap que darrere les gràcies hi ha alguna altra cosa molt seriosa.

I la incertesa?

Un nord-americà està molt segur de la seva incertesa, que és inherent a la condició humana. La literatura pot oferir dues coses: que la incertesa existeix i que hem de dur una vida moral.

És per això que escriu aquestes novel·les?

Un llibre pot fer-te pensar i veure que la vida va més enllà. L'art és molt important, perquè et fa tenir atenció a la vida. Per esdevenir artista, escriptor o escriptor has de fer alguna cosa per als altres.

Com us sentiu en tancar una trilogia amb *Acció de gràcies*?

He arribat al límit de la meua comprensió dels grans canvis després de l'11-S i de George Bush. Faig tot el que puc per escriure novel·les immediates. Uso el present d'indicatiu i explico esdeveniments actuals però sempre et remets al passat. Els pitjors errors de la meua vida personal són aquells en què no em vaig demanar què havia fet en el passat. La literatura és una acció d'aquí i ara. És el present. Com deia Brecht, treballa durament per realitzar el següent error.

És capaç de comparar-se amb els seus personatges?

Una atracció dels escriptors és poder crear personatges millors que un mateix. Un crític literari em va dir que sempre era una decepció conèixer l'autor d'una novel·la. És que el llibre és la millor cosa que he estat capaç de fer mentre jo continuo sent un humà normal. La majoria d'escriptors es prenen a ells mateixos d'una manera massa seriosa i desconeixen que les seves obres els superen.

Quin interès té per la classe mitjana?

Jo provinc de la classe mitjana en què tothom té un treball. Vaig créixer familiaritzat amb la idea de relacionar-te amb la gent en funció del seu treball. Sempre que creo un personatge, li he de donar una feina. Al principi, Frank era un periodista esportiu però se m'acabaren els recursos. Amb el canvi a agent immobiliari, vaig obtenir una talaia per contemplar la societat nord-americana.